

OIKAISUVAATIMUS

Rauman kaupungin ympäristö- ja lupalautakunnalle

Koskee päätöstä: Määräaikainen lupa 2021-81 Pykälä 14

Rakennuspaikka: 684-402-7-1
Kylmäpihlaja 60
26100 RAUMA

Päätöspäivämäärä: 26.3.2021
Päätöksen antopäivä: 31.3.2021

Oikaisuvaatimuksen jättäjät: Rauman Seudun Lintuharrastajat ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry.

Oikaisuvaatimuksen jättöpäivä: 14.4.2021

Tyytymättöminä päätökseen yhdistykset saattavat asian kunnioittavasti oikaisuvaatimuksena asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Rauman Seudun Lintuharrastajat ry:n sääntöjen 2 §:n mukaan "yhdistyksen tarkoitus on edistää ja ylläpitää lintuihin kohdistuvaa harrastusta, tutkimustyötä ja lintujen sekä muun luonnon suojelua". Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n sääntöjen 2 §:n mukaan "piirin tarkoituksena on luonnon- ja ympäristönsuojelun edistäminen sekä tätä tarkoituksperää ajavien yhteisöjen ja kansalaisten kokoaminen".

Oikeutemme hakea muutosta perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 1 momenttiin, jonka kohdan 6 mukaan valitusoikeus saman lain 23 luvussa tarkoitettusta poikkeamispäätöksestä on "rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen".

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa lupapäätöksessä selostetaan seuraavaa:

"Rakennelmien sijoittaminen S1-alueelle hyväksytään suunnitelman mukaisesti maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:n tarkoittamana vähäisenä poikkeamisena ottaen huomioon, ettei poikkeamisen voida katsoa aiheuttavan haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Poikkeamisen ei myöskään voida katsoa vaikeuttavan luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista, eikä rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista."

Toisin kuin selostuksessa todetaan, katsomme, että kahdeksan rakennuksen rakentaminen tässä paikassa ei ole vähäinen toimenpide, vaikka yksi rakennus olisikin pienehkö. Myöskään viiden vuoden määräaikaisuus ei tee toimenpidettä vähäiseksi, koska tuona aikana se saattaa aiheuttaa merkittävää haittaa tai olla kohtalokasta eliölajeille, joita nimenomaan asemakaavamääräyksellä halutaan suojata. Uudet rakennukset sijoittuvat asemakaava-alueelle, joka on kaavamääräyksen S1 mukaan "suojeltava alueen osa, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä".

Katsomme, että kaavasta poikkeaminen olisi tullut käsitellä maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n, 173 §:n ja 174 §:n mukaisena poikkeamisena, 175 §:n tarkoittaman vähäisen poikkeamisen sijaan. Sen lisäksi, että lupapäätöksen mukaisella rakentamisella syrjäytetään asemakaavamerkinnän S1 tarkoitus ja osa-alue- ja poiketaan myös asemakaavan mukaisen maankäyttöluokan VM1

määräyksestä, jonka mukaan *“kaikissa luvanvaraisissa toimenpiteissä tulee kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteen sopeutumiseen rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja luonnontilaan”*.

Lisäksi haluamme nostaa esiin lupapäätöksen kohdan, jossa mainitaan, että *“pääsuunnittelija on esitellyt hankkeen rakennusvalvonnalle, kaavoitukselle sekä pelastuslaitokselle”* ja *“suunnitelmia on täydennetty palaverien johdosta”*. Katsomme, että rakennusluvan ja erityisesti kaavasta poikkeamisen edellytykset eivät pelkän kaavoittajan lausunnon nojalla täyty. Näkemyksemme mukaan kaavoittajan lausunnon sisältö on luonnontuntemuksen osalta riittämätön, ja lupapäätöksen valmistelussa olisi tullut pyytää lausunto asiantuntijatahoilta, kuten ympäristöviranomaiselta.

Lisäksi haluamme nostaa esille huolestamme siitä, että lupapäätöksessä ei ole huomioitu Selkämeren kansallispuiston aluetta koskevia määräyksiä.

Selkämeren kansallispuiston perustamisesta säädetyn lain 1 §:n mukaan puisto on perustettu *“saariston ja luotojen - - sekä näihin liittyvien eliölajien suojelemiseksi ja niiden elinympäristöjen hoitamiseksi, luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttämiseksi sekä yleistä luonnonharrastusta, opetusta ja tutkimusta samoin kuin ympäristömuutosten seuranta varten”*. Lisäksi luonnonsuojelulain 13 §:n kansallispuistoja koskevissa rauhoitusmääräyksissä todetaan kielletyksi luontoa muuttavana toimintana *“1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä; - - eikä 6) ryhtyä muihinkaan toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.”*

Katsomme, että Kylmäpihlajassa avomeren puoleiset avokalliot ja majakan ympäristö ovat mitä suurimmassa määrin edellä mainitun kansallispuistolain tarkoittamaa saariston ja luotojen tyyppistä saaristolajien elinympäristöä sekä arvokasta kulttuuriympäristöä, jonka alueelle rakentaminen rikkoo paitsi asemakaavamerkintää ja maankäyttöluokan määräystä, myös kansallispuiston perustamissäännöstä ja luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksiä.

Eryyisesti Rauman Seudun Lintuharrastajat ry:n tarkoituksen näkökulmasta korostuu lintujen pesimä- ja muu elinympäristö. Katsomme, että rakennusluvan perusteluihin olisi pitänyt sisällyttää arvio siitä, miten mökit ja niiden aiheuttama kulkemisen lisääntyminen heikentävät saaristolinnuston pesimä- ja elinolosuhteita mökkien sijoittelupaikalla ja sen lähiympäristössä. Kylmäpihlajan pesivän linnuston tuoreinta selvitystä (Ahlfors, 2015) olisi tullut vähintään rakennuslupapäätöksen vaikutuspiirissä olevalta osalta tarkentaa, päivittää sekä vaikuttavuusarvioida asiantuntijoiden avulla.

Katsomme, että viiden vuoden aikana tilapäisetkin rakennelmat asemointikuvan osoittamalla paikalla sekä niiden ympäristössä lisääntynyt ihmisten liikehdintä vaikuttavat suurella todennäköisyydellä epäedullisesti erityisesti länsipuolen avokallioilla pesivään lapintiirayhdyskuntaan, joka on parimäärältään yksi Selkämeren kansallispuiston merkittävimpiä. Tiirayhdyskunnan häirinnän lisääntyminen vaikuttaa lisäksi sen suojissa pesivien muiden lintujen, kuten lokkilinnuista kalalokin, pikkulokin ja vaarantuneen naurulokin, kahlaajista meriharakan, tyllin, silmälläpidettävän punajalkaviklon ja erittäin uhanalaisen karikukon, sekä sorsalinnuista tavin, lapasorsan, vaarantuneen haapanan ja erittäin uhanalaisen haahkan pesintöihin. Suoria vaikutuksia on todennäköisesti etenkin avokalliolla tai mineraalimaalla pesivään tylliin ja katajapensaiden ja vähäistenkin kasvillisuuslaikkujen suojista pesäpaikkansa etsivään haahkaan. Lajien uhanalaisuusstatukset perustuvat vuoden 2019 uhanalaisuusarvioon eli punaiseen kirjaan.

Epäedulliset vaikutukset vaihtelevat lintulajista riippuen käytettävissä olevan pesimäalueen supistumisesta tai osittaisesta katoamisesta häirinnän aiheuttamiin pesintöjen tuhoutumisiin tai pesimätuloksen yleiseen heikkenemiseen. Eryyisen tuhoisaa olisi mökkien rakennustöiden ajoittuminen lintujen pesimäaikaan 15.4.-15.7.

Muun luonnon osalta lupapäätöksessä todetaan, että *“mökkit eivät sijoitu kasvillisuuden päälle vaan kalliolle”* ja että *“kallio säilyy luonnonmukaisena”*. Katsomme, että pelkkä kaavoittajan lausunto ei ole luvan perusteeksi riittävä selvitys, vaan kallioalueen omaleimainen ja herkkä luonto eliölajeineen olisi tullut selvittää paremmin, jotta rakennuslupa asemakaavan S1-alueelle ja maankäyttöluokan luontovaatimuksesta huolimatta olisi ollut mahdollista. Kohteessa, joka edustaa ulkomeren äärellä olevia

karuja luotoja, ansaitsee kallioalueiden luonto aivan erityistä huomiota, ja katsomme lupapäätöksen perusteluiden olleen tältä osin riittämättömät.

Majakkasaaren nykyisen toiminnan ja matkailun kehittäminen on ymmärrettävää ja suotavaa, mutta katsomme, että sen tulee tapahtua heikentämättä saaren maisema- ja luontoarvoja, jotka ovat merkittäviä matkailun vetovoimatekijöitä. Rakennuslupapäätöksen ja saarelle tehtyjen suunnitelmien julkistaminen on saanut myös laajemmassa yleisössä osakseen paljon kielteistä huomiota. Monet saarella vierailijat arvostavat ennen kaikkea saaren karua kauneutta ja aavoja maisemia avomerelle. Nämä ovat Kylmäpihlajan vetovoiman merkittäviä osatekijöitä, joita ei tule väheksyä.

Kannustamme Kylmäpihlajan majakkasaaren kehittämisessä suuntaamaan voimavarat ennen kaikkea saariston maisemat ja karun luonteen säilyttävien ja luonnonarvoja vaalivien vaihtoehtojen etsimiseen, sekä mahdollisten uusien rakenteiden sijoittamiseen saarella siten, että ne eivät heikennä saaristoluontoa ja saaren leimallista luonnetta karuna ja avoimena ulkoluotona.

Viittaukset

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132)

Laki Selkämeren kansallispuistosta (326/2011)

Luonnonsuojelulaki (20.12.1996/1096)

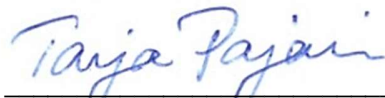
Ahlfors, A. (2015) Kylmäpihlajan majakkasaaren linnustoselvitys. Länsirannikon koulutus Oy WinNova.

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja SYKE

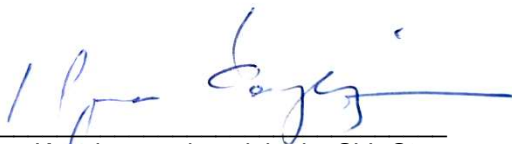
Raumalla 14.4.2021,

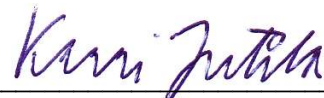
Petri Varjonen, puheenjohtaja, RSLH

Tarja Pajari, varapuheenjohtaja, RSLH

Ilpo Koppinen, puheenjohtaja, SLL-St

Karri Jutila, aluesihtööri, SLL-St